

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria A

Warszawa, dnia 4 stycznia 2024 r.

Pozycja 4

POSTANOWIENIE z dnia 29 listopada 2023 r. Sygn. akt SK 65/20

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Piotr Pszczółkowski – przewodniczący
Jakub Stelina – sprawozdawca
Rafał Wojciechowski
Jarosław Wyrembak
Andrzej Zielonacki,

po rozpoznaniu, na posiedzeniu niejawnym w dniu 29 listopada 2023 r., skargi konstytucyjnej S.S. o zbadanie zgodności:

- 1) art. 118 § 4 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1360, ze zm.) w zakresie, w jakim „pozwala sądowi na oddalenie wniosku, złożonego przez adwokata ustanowionego przez sąd mającego podjąć czynności poza siedzibą sądu orzekającego, o zwrócenie się do właściwej okręgowej rady adwokackiej o wyznaczenie adwokata z innej miejscowości” z art. 65 ust. 1 i 2 Konstytucji,
- 2) art. 394 § 1 ustawy powołanej w punkcie 1, w brzmieniu obowiązującym do 6 listopada 2019 r., w zakresie, w jakim „nie przewiduje możliwości zaskarżenia postanowienia sądu oddalającego wniosek adwokata lub radcy prawnego (ustanowionego przez sąd) o zwolnienie go od obowiązku zastępowania strony w procesie (art. 118 § 3 k.p.c.) oraz postanowienia sądu oddalającego wniosek adwokata lub radcy prawnego (ustanowionego przez sąd) o zwrócenie się do właściwej okręgowej rady adwokackiej lub rady okręgowej izby radców prawnych o wyznaczenie adwokata lub radcy prawnego z innej miejscowości (art. 118 § 4 k.p.c.)”, z art. 45 ust. 1 w związku z art. 78 oraz art. 176 ust. 1 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

umorzyć postępowanie.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

I

1. W skardze konstytucyjnej z 14 marca 2019 r. S.S. (dalej: skarżący) wniósł o stwierdzenie niezgodności:

1) art. 118 § 4 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1360, ze zm.; obecnie: Dz. U. z 2023 r. poz. 1550, ze zm.; dalej: k.p.c.) w zakresie, „w jakim pozwala sądowi na oddalenie wniosku, złożonego przez adwokata ustanowionego przez sąd mającego podjąć czynności poza siedzibą sądu orzekającego, o zwrócenie się do właściwej okręgowej rady adwokackiej o wyznaczenie adwokata z innej miejscowości”, z art. 65 ust. 1 i 2 Konstytucji;

2) art. 394 § 1 k.p.c., w brzmieniu obowiązującym do 6 listopada 2019 r., w zakresie, w jakim „nie przewiduje możliwości zaskarżenia postanowienia sądu oddalającego wniosek adwokata lub radcy prawnego (ustanowionego przez sąd) o zwolnienie go od obowiązku zastępowania strony w procesie (art. 118 § 3 k.p.c.) oraz postanowienia sądu oddalającego wniosek adwokata lub radcy prawnego (ustanowionego przez sąd) o zwrócenie się do właściwej okręgowej rady adwokackiej lub rady okręgowej izby radców prawnych o wyznaczenie adwokata lub radcy prawnego z innej miejscowości (art. 118 § 4 k.p.c.)”, z art. 45 ust. 1 w związku z art. 78 oraz art. 176 ust. 1 Konstytucji.

1.1. Skarga konstytucyjna została wniesiona na tle następującego stanu faktycznego. Pismem z 18 maja 2018 r. skarżący – adwokat mający siedzibę zawodową w Ł. – został wyznaczony przez Okręgową Radę Adwokacką w Ł. jako pełnomocnik z urzędu do reprezentowania S.N. przed Sądem Rejonowym w Ł. dla potrzeb sporządzenia i wniesienia skargi konstytucyjnej.

Skarżący, jako pełnomocnik z urzędu, wniósł o zwolnienie go z przedmiotowego obowiązku wskazując, że nie jest on zobowiązany do świadczenia pomocy prawnej w okręgu Sądu Rejonowego w S. (gdzie w drugiej instancji orzekał w sprawie S.N. sąd okręgowy oraz gdzie w Zakładzie Karnym przebywał wówczas S.N.) ani w okręgu Sądu Rejonowego w Z. (gdzie znajduje się sąd orzekający w sprawie S.N. w pierwszej instancji).

Postanowieniem z 28 sierpnia 2018 r. Sąd Rejonowy w Ł. nie uwzględnił wniosku złożonego w trybie art. 118 § 3 k.p.c. o zwolnienie z funkcji pełnomocnika z urzędu do reprezentowania S.N. dla potrzeb przygotowania i złożenia skargi konstytucyjnej. Nie przychylił się również do wniosku o zwrócenie się do Okręgowej Rady Adwokackiej w Ł. o wyznaczenie do reprezentowania innego pełnomocnika z urzędu mającego siedzibę zawodową w okręgu Sądu Rejonowego w S. lub okręgu Sądu Rejonowego w Z. Nie uwzględnił także wniosku złożonego w trybie art. 118 § 4 k.p.c. o zwrócenie się do Okręgowej Rady Adwokackiej w Ł. o wyznaczenie adwokatów mających siedzibę zawodową w okręgu Sądu Rejonowego w Z. oraz w S. celem wykonania czynności poza siedzibą Sądu Rejonowego w Ł.

Sąd Rejonowy w Ł. postanowieniem z 25 września 2018 r. odrzucił zażalenie skarżącego na postanowienie z 28 sierpnia 2018 r., a postanowieniem z 13 listopada 2018 r. Sąd Okręgowy w S. oddalił zażalenie skarżącego na wymienione wyżej postanowienie z 25 września 2018 r.

1.2. Uzasadniając swoje stanowisko skarżący wskazał, że art. 118 § 4 k.p.c. narusza art. 65 ust. 1 i 2 Konstytucji, który deklaruje, że każdemu zapewnia się wolność wyboru i wykonywania zawodu oraz wyboru miejsca pracy, a obowiązek pracy może być nałożony tylko przez ustawę. Zgodnie z art. 21 ust. 3 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2018 r. poz. 1184, ze zm.; obecnie: Dz. U. z 2022 r. poz. 1184, dalej: p.a.)

adwokat świadczy pomoc prawną z urzędu w okręgu sądu rejonowego, w którym wyznaczył swoją siedzibę zawodową (zgodnie z art. 4a ust. 1 p.a.). Zdaniem skarżącego z żadnego przepisu prawa nie wynika obowiązek działania adwokata w innym okręgu przez zastępcę. W konsekwencji – jak podkreślił skarżący – pozostawienie w kompetencji sądu możliwości nieuwzględnienia wniosku o zwrócenie się do właściwej okręgowej rady adwokackiej o wyznaczenie adwokata z innej miejscowości mimo zaistnienia przesłanek, o których mowa w tym przepisie, stanowi naruszenie wskazanych przepisów Konstytucji. Wniosek winien podlegać jedynie kontroli formalnej w sytuacji zaistnienia przesłanek, o których mowa w kwestionowanym przepisie.

W zakresie skargi obejmującym art. 394 § 1 k.p.c. – zdaniem skarżącego – niezaskarżalność postanowienia oddalającego wniosek o zwolnienie od obowiązku zastępowania strony w procesie (art. 118 § 3 k.p.c.), jak również o zwrócenie się o wyznaczenie adwokata z innej miejscowości do określonych czynności (art. 118 § 4 k.p.c.), doprowadziła do naruszenia jego prawa do zaskarżenia orzeczeń wydanych w pierwszej instancji (art. 78 Konstytucji), do dwuinstancyjnego postępowania (art. 176 Konstytucji), do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd (art. 45 ust. 1 Konstytucji).

1.3. Zarządzeniem z 30 stycznia 2020 r. sędzia Trybunału Konstytucyjnego wezwał skarżącego do usunięcia braków formalnych skargi przez m.in.: określenie przedmiotu zaskarżenia w odniesieniu do zakwestionowanego art. 394 § 1 k.p.c. (w związku ze zmianą jego brzmienia po wniesieniu skargi konstytucyjnej), wskazanie ostatecznego orzeczenia.

W piśmie z 27 lutego 2020 r. skarżący podtrzymał stanowisko wyrażone w skardze co do przedmiotu zaskarżenia w odniesieniu do art. 394 § 1 k.p.c. w brzmieniu obowiązującym do 6 listopada 2019 r., dodatkowo wskazując, że zmiana przepisów, która weszła w życie 7 listopada 2019 r., nie usunęła niekonstytucyjności przepisu wskazanego w skardze tylko rozdzieliła dotychczasowy przepis na dwa, tj. art. 394 § 1 i art. 394^{1a} § 1 k.p.c., z których pierwszy dotyczy zażaleń wnoszonych do sądu drugiej instancji, kolejny zaś zażaleń wnoszonych do innego składu sądu pierwszej instancji.

Skarżący wskazał również, że ostatecznym orzeczeniem o jego konstytucyjnych wolnościach i prawach było postanowienie Sądu Okręgowego w S. z 13 listopada 2018 r.

2. Pismem z 7 sierpnia 2020 r. Rzecznik Praw Obywatelskich poinformował, że nie przystępuje do udziału w rozpoznaniu niniejszej skargi konstytucyjnej.

3. Pismem z 24 czerwca 2022 r. w imieniu Sejmu stanowisko przedstawił jego Marszałek, wnosząc o umorzenie postępowania ze względu na niedopuszczalność wydania wyroku.

W odniesieniu do pierwszego zarzutu, naruszenia art. 65 ust. 1 i 2 Konstytucji przez art. 118 § 4 k.p.c. Marszałek stwierdził, że zakwestionowana norma prawna nie stanowiła podstawy wskazanego przez skarżącego ostatecznego rozstrzygnięcia, a nadto orzeczenie to nie dotyczyło przysługującej skarżącemu wolności wykonywania zawodu. Ponadto, z uwagi na fakt, że konstytucyjnej wolności wykonywania zawodu wprost dotyczyło doręczone skarżącemu wcześniej inne ostateczne orzeczenie sądowe, uznanie dopuszczalności skargi we wspomnianym wcześniej zakresie prowadziłyby do naruszenia art. 77 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393). Nawet gdyby przyjąć, że hipotetycznie doszło do naruszenia przez regulację ustawową przysługującej skarżącemu wolności wykonywania zawodu, to wydane w jego sprawie orzeczenia dotyczyły dokonania konkretnych czynności przygotowawczych związanych z ustanowieniem go pełnomocnikiem z urzędu do złożenia skargi konstytucyjnej.

tucyjnej i reprezentowania określonej osoby w postępowaniu przed TK. Z uwagi na upływ czasu (i związany z tym upływ terminu wniesienia takiej skargi) trudno przypuszczać, aby w wyniku wznowienia postępowania skarżący mógł uzyskać korzystne rozstrzygnięcie, postępowanie w tej sprawie stało się bowiem bezprzedmiotowe.

Oceniając skargę z perspektywy drugiego z zarzutów – niezgodności art. 394 § 1 k.p.c. z art. 45 ust. 1 w związku z art. 78 i art. 176 Konstytucji – Marszałek stwierdził, że podstawą rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego w S. był wyłącznie art. 394 § 1 pkt 2 k.p.c. i tylko ta jednostka redakcyjna może być uznana za podstawę prawną rozstrzygnięcia w sprawie skarżącego. Zdaniem Marszałka, skarżący, używając formuły: „w zakresie, w jakim nie przewiduje możliwości zaskarżenia postanowienia sądu oddalającego wniosek adwokata lub radcy prawnego (ustanowionego przez sąd) o zwolnienie go od obowiązku zastępowania strony w procesie (art. 118 § 3 k.p.c.) oraz postanowienia sądu oddalającego wniosek adwokata lub radcy prawnego (ustanowionego przez sąd) o zwrócenie się do właściwej okręgowej rady adwokackiej lub rady okręgowej izby radców prawnych o wyznaczenie adwokata lub radcy prawnego z innej miejscowości (art. 118 § 4 k.p.c.)” kwestionuje pominięcie prawodawcze. Robi to jednak nie spełniając wymogów wskazanych w orzecznictwie TK, których spełnienie jest niezbędne, aby pominięcie prawodawcze kwestionować – co skutkuje koniecznością umorzenia postępowania również w zakresie drugiego z zarzutów skargi.

Dodatkowo Marszałek wskazał, że uzasadnienie obu zarzutów skargi pod względem ich niezgodności z Konstytucją jest krótkie i lakoniczne, a „sama podstawa argumentacji skarżącego opiera się raczej na jego odczuciach i wyobrażeniach, a nie na merytorycznej argumentacji” (s. 17 stanowiska), co oznacza, że skarżący nie wykazał w sposób dostateczny związku pomiędzy zaskarżonymi przepisami a przysługującymi mu wolnościami lub prawami konstytucyjnymi.

4. Pismem z 27 lipca 2022 r. stanowisko w sprawie przedstawił Prokurator Generalny (dalej: Prokurator), który wystąpił o umorzenie postępowania ze względu na niedopuszczalność wydania orzeczenia.

Prokurator zwrócił uwagę, że w piśmie z 27 lutego 2020 r. skarżący doprecyzował, iż orzeczeniem ostatecznie rozstrzygającym o przynależnych mu konstytucyjnych wolnościach oraz prawach i wydanym w oparciu o kwestionowane przepisy k.p.c. jest postanowienie Sądu Okręgowego w S. z 13 listopada 2018 r. Art. 118 § 4 k.p.c. nie stanowił podstawy prawnej wskazanego wyżej postanowienia ani w inny sposób nie determinował, w sensie normatywnym, jego treści. Rozstrzygnięcie wniosku skarżącego złożonego w trybie art. 118 § 4 k.p.c. – o wyznaczenie adwokatów dla dokonania czynności w siedzibie Sądu Rejonowego w Z. i Sądu Rejonowego w S. – nastąpiło ostatecznie już w postanowieniu Sądu Rejonowego w Ł. z 28 sierpnia 2018 r.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 394 § 1 pkt 2 k.p.c. Prokurator zauważył, podobnie jak Marszałek, że skarżący nie sformułował poprawnie zarzutu niekonstytucyjności. Sposób jego sformułowania sugeruje, że kwestionuje on braki regulacji prawnej, czego jednak nie wykazał w poprawny sposób.

II

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Wykorzystanie skargi konstytucyjnej, jako instrumentu ochrony konstytucyjnych wolności i praw jednostek, uzależnione jest od spełnienia przesłanek określonych w art. 79 ust. 1 Konstytucji oraz w ustawie z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK).

Skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu, w ramach którego Trybunał bada, czy odpowiada ona warunkom formalnym oraz czy nie jest oczywiście bezzasadna. Zakończenie tego etapu formalnej weryfikacji skargi nie wyłącza jednak dalszej oceny warunków jej wniesienia, dokonywanej na kolejnym etapie postępowania. Postanowienie o przekazaniu skargi konstytucyjnej do rozpoznania przez odpowiedni skład Trybunału nie przesądza więc ostatecznie o dopuszczalności jej merytorycznego rozpatrzenia. Trybunał na każdym etapie postępowania ma obowiązek ustalania, czy merytoryczna ocena zarzutów określonych w badanej skardze konstytucyjnej jest w ogóle dopuszczalna (por. wyrok TK z 9 listopada 2010 r., sygn. SK 10/08, OTK ZU nr 9/A/2010, poz. 99).

Trybunał rozpoznając sprawę nie jest związany stanowiskiem zajęтым w zarządzeniu lub postanowieniu zamykającym wstępne rozpoznanie. Kontrolując istnienie pozytywnych oraz brak ujemnych przesłanek procesowych Trybunał może także dojść do wniosków odmiennych niż te, które zostały uprzednio wyrażone w postanowieniu wydanym na etapie wstępnego rozpoznania konkretnej skargi konstytucyjnej (zob. postanowienie z 18 grudnia 2019 r., sygn. SK 71/19, OTK ZU A/2020, poz. 2).

Uwzględniając powyższe ustalenia Trybunał postanowił zweryfikować, czy w niniejszej skardze dopuszczalne jest wydanie merytorycznego rozstrzygnięcia.

2. Skarżący zakwestionował:

1) art. 118 § 4 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1360, ze zm., obecnie: Dz. U. z 2023 r. poz. 1550; dalej: k.p.c.) o treści:

„Z ważnych przyczyn adwokat lub radca prawny może wnosić o zwolnienie od obowiązku zastępowania strony w procesie. Sąd, zwalniając adwokata lub radcę prawnego, zwraca się jednocześnie do właściwej okręgowej rady adwokackiej lub rady okręgowej izby radców prawnych o wyznaczenie innego adwokata lub radcy prawnego. Przepis art. 117³ § 2 stosuje się odpowiednio” w zakresie, w jakim „pozwala sądowi na oddalenie wniosku, złożonego przez adwokata ustanowionego przez sąd mającego podjąć czynności poza siedzibą sądu orzekającego, o zwrócenie się do właściwej okręgowej rady adwokackiej o wyznaczenie adwokata z innej miejscowości” oraz

2) art. 394 § 1 k.p.c. w brzmieniu obowiązującym do 6 listopada 2019 r. Należy w tym miejscu zauważyć, że choć w *petitum* skargi został powołany jako przedmiot kontroli cały art. 394 § 1 k.p.c. to przedmiot kontroli winien być ograniczony wyłącznie do art. 394 § 1 pkt 2 k.p.c. Słuszność takiego ograniczenia przedmiotu kontroli wskazuje zarówno treść uzasadnienia skargi konstytucyjnej, w której zostało to doprecyzowane (pkt 2.2. uzasadnienia skargi), jak i uzasadnienie postanowienia Sądu Okręgowego w S. zapadłego w sprawie skarżącego. Przedmiotem postępowania przed Trybunałem jest więc art. 394 § 1 pkt 2 k.p.c. o treści: „Zażalenie do sądu drugiej instancji przysługuje na postanowienia sądu pierwszej instancji kończące postępowanie w sprawie, a ponadto na postanowienia sądu pierwszej instancji i zarządzenia przewodniczącego, których przedmiotem jest: (...) 2) odmowa zwolnienia od kosztów sądowych lub cofnięcie takiego zwolnienia oraz odmowa ustanowienia adwokata lub radcy prawnego lub ich odwołanie” w zakresie, w jakim „nie przewiduje możliwości zaskarżenia postanowienia sądu oddalającego wniosek adwokata lub radcy prawnego (ustanowionego przez sąd) o zwolnienie go od obowiązku zastępowania strony w procesie (art. 118 § 3 k.p.c.) oraz postanowienia sądu oddalającego wniosek adwokata lub radcy prawnego (ustanowionego przez sąd) o zwrócenie się do właściwej okręgowej rady adwokackiej lub rady okręgowej izby radców prawnych o wyznaczenie adwokata lub radcy prawnego z innej miejscowości (art. 118 § 4 k.p.c.)”.

3. Skarżący w piśmie uzupełniającym braki formalne skargi konstytucyjnej wskazał, że ostatecznym orzeczeniem o jego konstytucyjnych wolnościach i prawach było postanowienie Sądu Okręgowego w S. z 13 listopada 2018 r. Należy przyznać, że Sąd Okręgowy w S. powołał w uzasadnieniu wskazanego powyżej orzeczenia art. 118 § 4 k.p.c., ale uczynił to dla ustalenia, że „[s]kutkiem zwolnienia od obowiązku zastępowania strony w całym postępowaniu lub przy poszczególnych czynnościach danego pełnomocnika procesowego, na jego wniosek złożony w trybie art. 118 § 3 lub 4 k.p.c. nie jest pozbawienie strony prawa do korzystania z pomocy pełnomocnika z urzędu, lecz jedynie wyznaczenie do pełnienia obowiązków pełnomocnika innej osoby” (s. 2 postanowienia sądu). Sąd nie zastosował więc art. 118 § 4 k.p.c., a wyłącznie przedstawił konsekwencje jego zastosowania we wcześniejszym postępowaniu, w kontekście regulacji zawartej w art. 394 § 1 pkt 2 k.p.c. Wynika to z faktu, że sąd okręgowy rozpatrywał zażalenie na postanowienie o odrzuceniu zażalenia skarżącego, a nie zażalenie na postanowienie z 28 sierpnia 2018 r., w którym zawarta została merytoryczna ocena zasadności wniosków skarżącego. Fakt ten przesądza, że art. 118 § 4 k.p.c. nie stanowił podstawy ostatecznego rozstrzygnięcia w sprawie skarżącego. Postępowanie w tym zakresie należało więc umorzyć ze względu na niedopuszczalność wydania merytorycznego orzeczenia (art. 59 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK).

Odnosząc się do drugiego z zarzutów – niekonstytucyjności art. 394 § 1 pkt 2 k.p.c. – Trybunał zwraca uwagę, że przepis ten został zakwestionowany w zakresie, w jakim „nie przewiduje możliwości zaskarżenia postanowienia sądu oddalającego wniosek adwokata lub radcy prawnego (ustanowionego przez sąd) o zwolnienie go od obowiązku zastępowania strony w procesie (art. 118 § 3 k.p.c.) oraz postanowienia sądu oddalającego wniosek adwokata lub radcy prawnego (ustanowionego przez sąd) o zwrócenie się do właściwej okręgowej rady adwokackiej lub rady okręgowej izby radców prawnych o wyznaczenie adwokata lub radcy prawnego z innej miejscowości (art. 118 § 4 k.p.c.)”.

Jedną z konstytucyjnych przesłanek umożliwiających rozpoznanie skargi stanowi wykazanie przez skarżącego, że doszło do naruszenia określonych w Konstytucji wolności lub praw, których jest podmiotem. W tej części postępowania, dotyczącej art. 394 § 1 pkt 2 k.p.c. należy stwierdzić, że skarżący nie dotrzymał wymogów określonych w art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK. Owszem, wskazał regulację, na podstawie której sąd orzekł ostatecznie o jego wolnościach lub prawach, a także przedstawił stan faktyczny i wskazał, która jego konstytucyjna wolność lub prawo zostały naruszone. Jednak nie ma podstaw, aby przyjąć, że skarżący uzasadnił zarzut niezgodności kwestionowanego przepisu ze wskazanymi konstytucyjnymi prawami. Skarżący nie powołał również argumentów lub dowodów na poparcie swojego zarzutu. Uzasadnienie zarzutu niekonstytucyjności kwestionowanej normy ograniczone zostało przede wszystkim do przytoczenia treści art. 394 § 1 pkt 2 k.p.c. oraz art. 45 ust. 1, art. 78 i art. 176 Konstytucji, a następnie wskazania zakresu zaskarżenia, czyli tego, czego przepis ten nie zawiera.

W części, w której można by przyjąć, że skarżący sformułował zarzut, ograniczył się on jedynie do lakonicznego stwierdzenia, że: „art. 394 k.p.c. i nast. tworzą enumeratywnie ujęty reżim prawny weryfikacji w postaci zażalenia postanowień i zarządzeń przewodniczącego sądu pierwszej i drugiej instancji, dotyczących także kwestii incydentalnych. Sytuacje tam niewymienione traktowane są jako niepodlegające weryfikacji w żadnym trybie. Kwestia ta zatem może być przedmiotem oceny konstytucyjności. Sytuacje, kiedy nie przysługuje zażalenie, ani inna forma weryfikacji rozstrzygnięcia wypadkowego wyrażonego w postanowieniu wydawanym przez sąd drugiej instancji, są niejednorodne. Ocena konstytucyjności wymaga analizy poszczególnych wypadków tu się pojawiających, przy uwzględnieniu przedmiotu incydentalnej decyzji sądu (por. wyrok TK z dnia 2 czerwca 2010 r. wydany w sprawie o sygn. akt SK 38/09)”.

Trybunał nie mógł uznać, że dodany akapit będący prawie dosłownym cytatem ze wskazanego wyżej orzeczenia TK stanowi spełnienie wymogu określonego w art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK. Przywoływanie treści orzeczeń Trybunału oraz Sądu Najwyższego może jedynie stanowić wzmocnienie argumentacji, ale nie może tej argumentacji zastąpić (zob. np. postanowienie TK z 8 marca 2023 r., sygn. SK 80/21, OTK ZU A/2023, poz. 35).

Odnosząc się do części skargi dotyczącej art. 394 § 1 pkt 2 k.p.c. stwierdzić należało, że skarżący nie dotrzymał wymogów określonych w art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK.

Wskazane uchybienia skarżącego skutkowały koniecznością umorzenia postępowania. Dopuszczenie do merytorycznego rozpoznania sprawy oznaczałoby bowiem przerzucenie ciężaru określenia sposobu naruszenia praw skarżącego na Trybunał i niedopuszczalne przełamanie zasady domniemania konstytucyjności. To natomiast pozostawałoby w sprzeczności z szeroko rozumianą zasadą skargowości, na której oparte jest postępowanie przed TK.

Z tych względów Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.